

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 4036-10 פלוני נ' פלונית ואח'

בפני כב' השופט משה דרורי

המבקש פלוני
ע"י ב"כ עו"ד אהובה פרידמן

נגד

המשיבות 1. פלונית (1), קטינה
2. פלונית (2), קטינה
3. פלונית (3), בגירה
כולן ע"י ב"כ עו"ד משה חן

פסק דין

כללי

1. סמכות בית משפט למשפחה (בתל אביב או בירושלים), מול סמכות בית דין רבני, וגובה מזונות זמניים לשתי בנות קטינות, הם אלה העומדים להכרעה בבר"ע זו.

רקע

2. המשיבות 1 ו-2 הינן קטינות ילידות 11/03 ו-03/04, בהתאמה (להלן – "הילדות"), כאשר הוריהן הם המבקש והמשיבה 3.

3. בני הזוג התגרשו, על פי הסכם גירושין, מיום 1 כסלו תשס"ו (7.12.05), הסכם, שבית הדין הרבני האזורי בתל אביב, אישר אותו ונתן לו תוקף של פסק דין, בו ביום.

4. על פי ההסכם, שהוא נוסח מודפס ובו תוספות בכתב יד, הילדות נשארים במשמורת האם (משיבה 3) עד הגיען לגיל 18.

בסעיף הרביעי המודפס של ההסכם נכתב כי האב מתחייב לשלם מזונות לילדות, ללא סכום, אולם, יש מחיקה של כל הסעיף, ולצידו, חתימת בני הזוג, בראשי תיבות.

5. בסעיף השביעי של ההסכם נאמר, כי האישה תישאר עם הילדות בדירה ברח' ... בעיר ... (להלן – "הדירה"), עד הגיע הילדה הקטנה לגיל 18. לאחר מכן, הדירה תימכר על ידי שני הצדדים לכל המרבה במחיר, והתמורה תתחלק בין הצדדים בחלקים שווים.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 10-4036 פלוני נ' פלונית ואח'

6. בתוספות בכתב יד, יש מספר נושאים, שאינם רלוונטיים, ובהם, התחייבות האישה לרשום את הילדות בבית ספר חרדי, ביקורי הבעל אצל הילדות פעמיים בשבוע, וכן הוראה לפיה "האישה מתחייבת לא לתבוע את הבעל למזונות".

7. בעמוד השני של ההסכם, במסגרת הנוסח המודפס שלו, כתוב בסעיף י"א כי אין לצדדים כל טענות תביעות כספיות או רכושיות, האחד כנגד השני, מלבד המופיע בהסכם.

8. וזה לשונו של סעיף י"ב להסכם הודפס, בנוסח ההסכם הסטנדרטי:

"שני הצדדים נותנים בזה סמכות לבית הדין הרבני, לדון בכל הסכסוכים שייתהוו ביניהם לאחר סידור הגט, הן בנושא רכושם, הן ביחס לילדות המשותפים, כולל נושא מזונות, משמורת, הסדרי ראייה, וחינוך".

9. לאחר חתימת ההסכם, המשיכה האישה לגור עם הילדות בדירה הנ"ל בעיר הנ"ל.

10. בשלב מאוחר יותר, היו בין הצדדים הסכמות בעל פה, שלגביהן יש מחלוקת, אשר עוסקות בשאלת תשלום המשכנתא עבור הדירה, ומי יגור בדירה. עניינים אלה יוכרעו בבית משפט לענייני משפחה בתל אביב בתביעה מיוחדת, שהגישה המשיבה ביחס לפניוי המבקש מן הדירה, במסגרת "סילוק יד" (תמ"ש 10701/09 בבית משפט לענייני משפחה בירושלים; המספר החדש בבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב הינו 10-01-32901).

11. בפועל, כפי ששמעתי היום, המצב העובדתי ביחס לדירה הינו זה: בדירה גרים המבקש, אשתו החדשה עימה הוא התחתן לפני כשנה, וילדתם המשותפת, שנולדה לפי כחודש.

12. האישה ושתי הילדות, המשיבות בתיק זה, עבור לגור בעיר ... הן גרות ברח' ... בינתיים נולדה למשיבה 3 ילדה נוספת, מאב בשם ... לדברי המשיבה 3, בתשובה בכתב, אותו אדם מסייע לה בכך שהוא משלם את שכר הדירה בגין דירה זו (סעיף 35 לתשובת המשיבות מיום 11.4.10), בעוד בדיון בפניי אמרה המשיבה 3, כי היא משלמת את שכר הדירה לבדה ואותו אדם מביא אוכל הביתה מהמכולת שלו, בסדר גודל של כ-2,000 ₪ לחודש (עמ' 4 לפרוטוקול בפניי).

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 10-4036-10 פלוני נ' פלונית ואח'

13. שתי המשיבות הגישו תביעה למזונות ומדור ודמי טיפול ביום 12.5.09, לבית המשפט לענייני משפחה בירושלים (תמ"ש 10700/09), כאשר הן מיוצגות על ידי עו"ד מאיר שגב. סכום המזונות, כולל דמי טיפול, הועמד, בכתב התביעה, על סך 4,980 ₪ לחודש.
14. בית המשפט לענייני משפחה (כב' השופט מנחם הכהן), נתן פסק דין בהיעדר הגנה (מאחר ולא הוגש כלל כתב הגנה), ביום 29.6.09, כאשר חיוב המזונות הינו 2,100 ₪ לחודש לכל אחת מן הקטינות, וכן מחצית מסך הוצאות רפואיות חריגות שאינן מכוסות על ידי קופת חולים. כן נקבע, שקצבת ביטוח לאומי תשולם לידי האם, המשיבה 3.
15. בשלב מאוחר יותר, הגיש המבקש בקשה לביטול פסק הדין שניתן בהיעדר הגנה. בהחלטה של כב' השופט מנחם הכהן, מיום ד שבט תש"ע (19.1.10), בתמ"ש 10700/09, בש"א 58970/09, שהיא נשוא הבר"ע, קבע בית המשפט כי ההמצאה הייתה בעייתית, שכן תחילה נמסרה הכתובת של הורי המבקש, ולאחר מכן, בוצעה המסירה לדירה הנ"ל, שם היא הודבקה על דלת הבית. אך, לפי דברי בית המשפט קמא, יש בכך כדי לחזק את טענת המבקש, לפיה הוא התגורר אז בבית הוריו, והמשיבה 3 ידעה על כך.
16. בית המשפט ביטל, איפוא, את פסק הדין שניתן בהיעדר הגנה, אך קבע, כי המזונות שנקבעו בפסק הדין יהיו מזונות זמניים, וזאת "מבלי שהדבר יהווה תקדים, קנה מידה או אינדיקציה, לסך המזונות שייקבע בתיק העיקרי" (הסיפא של פסקה 14 להחלטה).
17. לעניין הסמכות, קבע בית המשפט לענייני משפחה בירושלים כי הסמכות נתונה, מבחינת הסמכות המקומית, לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב, ששם היה מקום מגוריהם המשותף האחרון של הצדדים.
18. בפועל, הורה בית המשפט להעביר את התביעה לבית המשט לענייני משפחה ברמת גן, "אשר יידרש להכריע, בין היתר, בטענת הסמכות העניינית" (כאמור בפסקה 20 להחלטה).

הבר"ע

19. המבקש, באמצעות עו"ד אהובה פרידמן, הגישה, ביום 7.2.10, בר"ע לבית משפט זה, בה ביקש כי בית המשפט המחוזי יקבע שהסמכות נתונה לבית הדין הרבני. כן ביקש, כי

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 4036-10 פלוני נ' פלונית ואח'

המזונות הזמניים יבוטלו או למצער יופחתו, וכי, בכל מקרה, יבוטלו או יעוכבו הליכי הוצל"פ.

תמצית טענות המבקש

20. בדיון היום, חזרה ב"כ המבקש, עו"ד פרידמן, על טענת הסמכות, בהתבססה על הקניית הסמכות לבית הדין הרבני בתל אביב, כאמור בהסכם הגירושין שהסעיף הרלוונטי צוטט לעיל (ראה: פסקה 8 לעיל).

21. אשר לגובה המזונות, הרחיבה ב"כ המבקש את טענתה ביחס למצבו של המבקש, וזאת בהמשך לדבריו של המבקש עצמו (שאפשרתי לו לומר את דבריו בפניי). המבקש הינו תלמיד ישיבה, בן 32 שלמד בישיבה עד היום, ולא היה בצבא. הוא הקדיש חייו לתורה, ומתקיים ממלגה בסך 1,800 ₪ לחודש, מלגה המשולמת לו מן הישיבה. מאחר והאישה (המשיבה 3) הסכימה למצב זה, והם חיו כל חייהם בדוחק וברמת חיים נמוכה, אין כל הצדקה לחיוב מזונות בסכומים שקבע בית המשפט לענייני משפחה.

22. בדיון בפניי, חזרה ב"כ המבקש על כך שהציעה סך של 1,100 ₪ לחודש כמזונות לשתי הבנות, ולדבריה סכום זה הינו סבור ומתאים לרמת החיים שלהן (עמ' 2, שורות 8-9 לפרוטוקול בפניי, בהתבסס על סעיף 60 להודעת הערעור).

23. כן חזרה ב"כ המבקש על הטענה כי המבקש נמצא במצוקה קשה, ונרדף על ידי מנגנון ההוצל"פ. היא הזכירה, כי, מזה כחודש, יש לו ילדה מאשתו החדשה.

תמצית טענות המשיבות

24. ב"כ המשיבות, עו"ד משה חן, ביקש שלא להתערב בהחלטת בית משפט קמא, ככל שמדובר בסמכות של בית המשפט לענייני משפחה. לדבריו, הסמכות אינה נתונה לבית הדין הרבני.

25. בהתייחסו לגובה המזונות, הסביר ב"כ המשיבות, כי המשיב עובד בעבודות אחרות נוספות, פרט ללימודים בישיבה, ומכל מקום, המשיב יכול לעבוד בעבודות אחרות, וצרכי הילדות מחייבים תשלום מזונות משמעותי.

26. לפני הדיונים הפורמאליים, הצעתי לצדדים לבדוק מהי טבלת הקצבאות המשולמות על ידי המל"ל ביחס למזונות, והם הגישוה לי.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 4036-10 פלוני נ' פלונית ואח'

עו"ד חן הסכים בטיעונו בפניי, כי, כמזונות זמניים, תקבל המשיבה 3 עבור משיבות 1 ו-2 את הסכום המופיע באותה טבלה, לשני ילדות הנמצאים אצל אפוטרופוס, דהיינו: 2,661 ₪ לחודש.

דין

27. ככל שמדובר בסמכות בית משפט לענייני משפחה מול סמכות בית הדין הרבני, המצב ברור ואינו צריך ראיות ואסמכתאות מפורטות, שכן המקרה שלפנינו זועק לכך שבית הדין הרבני לא דן כלל ועיקר במזונות הילדות. הילדות לא היו צד להליך. כמו כן, נקבעה באופן פוזיטיבי הוראה לפיה האב אינו משלם מזונות כלל לילדיו, ואף נאסר על האם לדרוש מזונות עבור הילדות.

28. מקרה כה קיצוני כזה, מתיישב עם כל פסיקת בית המשפט העליון, לפיה שני הצדדים היו בהולים על גירושיהם, ולא התחשבו בילדות, כלל ועיקר. לפיכך, פתוחה בפני הילדות הדרך להגיש תביעה לבית משפט לענייני משפחה. תביעה זו הינה חדשה, והילדות אינן קשורות באותה מגבלה שנקבעה בביתה דין הרבני בהסכם הגירושין, האוסר לתבוע מן הבעל מזונות.

29. למותר לציין, כי הכללת סעיף מודפס, לפיה מקנים הורים, שאינם קובעים את סכום המזונות בכלל, סמכות לבית הדין הרבני לדון במזונות הילדים, היא חסרת כל ערך, על פי פסיקת בתי המשפט העליון. על כן, ברור שהסמכות אינה נתונה לבית הדין הרבני, לדון במזונות הילדות.

30. גם ההסברים בעל פה, לפיהם, ניתנו מזונות לילדות בדרך של מתן אפשרות לילדות לגור בדירה, אינו מתיישב לא עם המציאות ולא עם צרכי הילדות. בכל מקרה, מחצית הדירה היא של האם. גם אם האב נתן לילדות אפשרות מגורים בחצי הדירה שלו, זה, אולי, פתר את בעיית המדור, אך לא היווה כל פיתרון לסוגיות של אוכל, ביגוד וכן צרכי הבית (מים, גז, חשמל וכו'), שלא להזכיר את הוצאות החינוך והבריאות של הילדים.

31. אין ערעור על קביעת בית משפט קמא כי הסמכות המקומית נתונה לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב.

32. אשר לגובה המזונות, שמעתי במהלך היום פרטים נוספים, ששינו את התמונה.

33. אקדים ואומר, כי עצם החלטת המבקש להיות תלמיד ישיבה, ולהקדיש חייו לתורה, יכול שתהא ברורה היא, מנקודות מבט רבות. אולם, גם אם המשיבה 3 הסכימה לכך, אין

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 4036-10 פלוני נ' פלונית ואח'

בכך כדי לכבול את המשיבות 1 ו-2 שהינן קטינות. בית המשפט מצווה על הדאגה להן, וזאת כחלק מחובת בית הדין, שהוא "אביהן של קטינות".

34. עו"ד פרידמן לא העיזה לטעון טענה בדבר אי כושר של המבקש לעבוד, מכל סיבה שהיא. הוא בן 32, בריא בגופו ובנפשו. לכן, הדין קובע, כי לצורך דיני הנזיקין, למשל, יש לראות את הכנסתו כהכנסה שהיא השכר הממוצע במשק. קשה להעלות על הדעת, כי אני, כשופט, אפסוק בבוקר בתיק נזיקין כי הבסיס של השכר הוא השכר הממוצע במשק, ובצהרי היום, בשבתי בערעור מזונות, במסגרת בר"ע, אפסוק אחרת ביחס לתלמיד ישיבה.

35. לפיכך, מבחינת יכולת ההשתכרות של המבקש, ניתן, ללא כל חשש, לצאת מנקודת הנחה כי שכרו הפוטנציאלי הוא השכר הממוצע במשק, לפחות לצורך המזונות הזמניים.

36. ייתכן והסכום שבית משפט קמא פסק הינו גבוה מעט, על אף שאינני סבור כך, אך מאחר וב"כ המשיבות, הסכים, לצורך מזונות זמניים להתבסס על טבלת הביטוח הלאומי, אלך אף אני בשיטה זו, בשינוי אחד: החל מחודש מאי 2010, יש להפחית את המזונות בשל הולדת ילדתו החדשה של המבקש.

37. לפיכך, מאחר ומזונות עבור שני ילדים הינם 2,661 ₪ ועבור שלושה ילדים הינם 3,459 ₪, המזונות עבור שני הילדות נשוא ערעור זה הינם 2,309 ₪ (שני שלישי מהסכום הכולל).

סיום

38. לאור כל האמור לעיל, אני דוחה את הבר"ע, ככל שהדבר נוגע לסמכות בית המשפט, ומורה בזה כי הסמכות נתונה לבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב ולא לבית הדין האזורי בתל אביב.

מכאן, שבית המשפט לענייני משפחה בתל אביב פטור מלדון בשאלת הסמכות העניינית, ויכול להיכנס ישירות לעובי הקורה, ולדון במזונות הסופיים, לאחר שיאפשר לצדדים להביא ראיותיהם ולסכם, כמקובל.

39. גובה המזונות הזמניים יועמד על סך 2,660 ₪ לחודש, החל מיום הגשת התביעה, הוא יום 12.5.09.

החל מיום 1.5.10 (סמוך להולדת הקטנה החדשה של המבקש מאשתו החדשה), הבת יועמד סכום המזונות על סך של 2,300 ₪.

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לערעורים אזרחיים

רמ"ש 10-4036-10 פלוני נ' פלונית ואח'

40. ההצמדה תהיה כאמור בפסק הדין.
41. אשר לתשלומי העבר, מאחר וב"כ המבקש הודתה כי היה עליו לשלם 1,100 ₪ לחודש, וזאת לא עשה, ואל שילם מזונות בכלל עד היום, אני מורה כי הוא ישלם את המזונות של העבר, כדלקמן:
- א. סך של 1,100 ₪ X 12 חודשים, דהיינו: 13,200 ₪, לא יאוחר מיום 1.6.10.
- ב. יתרת הפרשי העבר ישולמו בחמישה תשלומים שווים, החל מיום 1.7.10, ובכל אחד לכל חודש. אם יפגר המבקש בתשלום מעבר לשבעה ימים, תעמוד כל יתרת הפרשי מזונות העבר, לתשלום מיד.
42. המבקש ישלם את ההוצאות המשפטיות של המשיבות בסך כולל של 10,000 ₪, בתוספת מע"מ כדין. סכום זה ישולם לא יאוחר מיום 1.7.10.
43. תוצאת פסק הדין הוקראה לצדדים, ונמסרה להם (עו"ד פרידמן נכחה, ועו"ד חן שוחרר).

ניתן היום, י' סיון תש"ע, 23 מאי 2010, במעמד הנוכחים.

משה דרורי, שופט

פסק הדין ניתן לפרסום לאחר שהוסרו ממנו כל הפרטים המזהים אודות הצדדים.